

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

- 1. Назив квалификације:** Прехрамбени техничар
- 2. Сектор - подручје рада:** Пољопривреда, производња и прерада хране
- 3. Ниво квалификације:** IV
- 4. Сврха квалификације:** Спровођење и контрола квалитета технолошког процеса у прехрамбеној и биотехнолошкој производњи.
- 5. Стручне компетенције:**
  - Планирање и организовање сопственог рада и рада групе у малом погону прехрамбене и биотехнолошке производње
  - Припрема воде, сировина и помоћних сировина у прехрамбеној и биотехнолошкој производњи
  - Производња прехрамбених производа
  - Паковање и складиштење прехрамбених производа
  - Контрола квалитета технолошког процеса, основних и помоћних сировина, готових производа и амбалаже, у погону прехрамбене и биотехнолошке производње и лабораторији
  - Вођење и попуњавање прописане документације у прехрамбеној и биотехнолошкој производњи
  - Очување здравља и околине при прехрамбеној и биотехнолошкој производњи
- 6. Стандард стручних компетенција и јединице компетенција:**

Дужности - стручне компетенције	Задаци - јединице компетенција
Планирање и организовање сопственог рада и рада групе у малом погону прехрамбене и биотехнолошке производње	- Проучава упутства за рад и технолошку документацију - Планира процес извршења задатака у склопу целокупне производње - Организује и води рад група радника по производним целинама - Комуницира са сарадницима - Праћење иновација у струци
Припрема воде, сировина и помоћних сировина у прехрамбеној и биотехнолошкој производњи	- Одабира сировине и помоћне сировине за даљи процес производње на основу резултата контроле квалитета - Класира сировине биљног и животињског порекла у зависности од стања у коме се налазе - Припрема помоћне сировине према технолошком процесу - Рукује машинама за чишћење и прање сировина - Рукује дозаторима за сировине и помоћне сировине - Рукује уређајима за припрему технолошке воде

Дужности - стручне компетенције	Задаци - јединице компетенција
Производња прехрамбених производа	- Припрема и контролише припремљеност и исправност машина и уређаја за рад - Рукује машинама и уређајима у производњи - Прати технолошке параметре у току производње - Припрема лабораторијске и погонске културе
Паковање и складиштење прехрамбених производа	- Припрема амбалажу за пуњење и затварање готових производа - Подешава и контролише одговарајуће машине за пуњење, затварање и паковање готових прехрамбених производа
Контрола квалитета технолошког процеса, основних и помоћних сировина, готових производа и амбалаже, у погону прехрамбене и биотехнолошке производње и лабораторији	- Узима узорке из производног погона и складишта за анализу - Контролише рад инструмената и апарата у лабораторији - Одржава прибор, инструменте и апарате у лабораторији - Припрема растворе – реагенсе за одређене анализе - Обавља физичка, хемијска, физичко-хемијска и микробиолошка испитивања основних и помоћних сировина, готових производа и амбалаже применом прописаних метода према важећим стандардима квалитета
Вођење и попуњавање прописане документације у прехрамбеној и биотехнолошкој производњи	- Води дневну документацију производње - Врши требовање сировина, помоћних сировина и амбалаже - Врши требовање лабораторијског прибора и реагенаса - Задужује складишта за готове производе - Води евиденцију рада - Води евиденцију извршених анализа - Припрема извештаје о квалитету сировина, помоћних сировина, полупроизвода, готових производа и амбалаже
Очување здравља и околине при прехрамбеној и биотехнолошкој производњи	- Спроводи мере безбедности и заштите здравља на раду - Спроводи мере противпожарне заштите - Спроводи мере санитарне заштите - Спроводи мере заштите животне средине

7. Циљеви и очекивани исходи стручног образовања

7.1 Циљеви стручног образовања

Циљ стручног образовања за образовни профил ПРЕХРАМБЕНИ ТЕХНИЧАР је оспособљавање ученика за спровођење и контролу квалитета технолошког процеса у прехрамбеној и биотехнолошкој производњи.

Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развој каријере, унапређивање запошљивости, усмерава да ученици буду оспособљавани за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;

- ефикасан рад у тиму;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- благовремено реаговање на промене у радној средини;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у процесу рада;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу.

7.2 Очекивани исходи стручног образовања

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
По завршеном програму образовања за овај профил, ученик ће бити у стању да:			
планира и организује сопствени рад и рад групе у малом погону прехранбене и биотехнолошке производње	- наведе основне врсте техничке и технолошке документације - објасни основна правила организације рада предузећа и конкретним радним местима - разликује начине организације производних погона у прехранбеној и биотехнолошкој производњи - објасни основне принципе предузетништва - објасни значај примене мера сигурности рада у складу са прописима	- припреми радно место, техничку и технолошку документацију - планира начин и динамику сопственог рада и рада групе у малом погону - организује рад групе у малом погону - ради у тиму	- савесно, одговорно, уредно и прецизно обавља поверене послове - ефикасно организује време - испољи позитиван однос према значају спровођења санитарних прописа, стандарда HACCP и осталих важећих стандарда у свим фазама прехранбене и биотехнолошке производње
припрема воду, сировине и помоћне сировине у прехранбеној и биотехнолошкој производњи	- наведе врсте и објасни особине и квалитет прехранбених сировина биљног и животињског порекла - наведе врсте и објасни особине и квалитет помоћних сировина - објасни технологију припреме воде - објасни поступке припреме сировина и помоћних сировина у оквиру сваке прехранбене технологије - објасни технике мерења	- одабере и припреми сировине и помоћне сировине по одговарајућој процедури сваке прехранбене технологије - очисти, опере и класира сировине ручно и машински - измери сировине и помоћне сировине - рукује дозаторима - рукује уређајима за припрему технолошке воде - одржава хигијену технолошког постројења	- испољи позитиван однос према значају функционалне и техничке исправности машина и уређаја у прехранбеној индустрији - испољи љубазност, комуникативност, предузимљивост, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима
производи прехранбене производе	- наведе технолошке операције појединачних прехранбених технологија	- припреми лабораторијске и погонске културе	

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
По завршеном програму образовања за овај профил, ученик ће бити у стању да:			
	- објасни принципе рада машина и уређаја у прехранбеној индустрији - објасни појединачне технологије производње: безалкохолних пића, брашна и тестенина, скроба, шећера, уља и биљних масти, пекарских и посластичарских производа, кондиторских производа, сточне хране, производа од воћа и поврћа, готове хране, млека и млечних производа, производа од меса, слада и пива, вина, винских и воћних дестилата, пекарског квасца, етанола и јаких алкохолних пића, органских киселина - примени знања из индустријске микробиологије - наведе важеће стандарде квалитета производње (НАССР и други), и објасни њихов значај - разликује критичне тачке при производњи - наведе параметре квалитета прехранбених производа	- примењује НАССР и остале важеће стандарде у свим фазама прехранбене и биотехнолошке производње - рукује машинама и уређајима у прехранбеној индустрији и контролише њихову исправност - лоцира неправилности у процесу производње и интервенише - одржава хигијену технолошког постројења	- испољи позитиван однос према професионално-етичким нормама и вредностима
Пакује и складишти прехранбене производе	- објасни начине и услове складиштења прехранбених производа - разликује врсте и објасни карактеристике складишта - разликује врсте и објасни карактеристике амбалаже	- пакује готове производе у одговарајућу амбалажу - складишти готове производе - контролише услове у складишту	
врши контролу квалитета технолошког процеса, основних и помоћних	- наведе параметре технолошког процеса и објасни значај њиховог праћења у погону - разликује лабораторијски прибор и опрему и објасни њихову употребу	- изврши узорковање - изврши самостално физичке, хемијске, физичко-хемијске и микробиолошке анализе сировина, помоћних сировина,	

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
По завршеном програму образовања за овај профил, ученик ће бити у стању да:			
сировина, готових производа и амбалаже, у погону прехрамбене и биотехнолошке производње и лабораторији	- објасни принципе рада инструмената - разликује врсте и карактеристике реагенаса - спроведе физичке, хемијске, физичко-хемијске и микробиолошке анализе сировина, помоћних сировина, полупроизвода, готових производа и амбалаже - наведе и објасни параметре квалитета сировина, по- моћних сировина, полупроизвода, готових производа и амбалаже - објасни значај законске регулативе у области производње хране	- полупроизвода, готових производа и амбалаже - одржава хигијену прибора, опреме и инструмената за узорковање и лабораторијске анализе	
води и попуњава прописану документацију у прехрамбеној и биотехнолошкој производњи	- објасни значај вођења евиденција - наведе врсте евиденција у производњи, лабораторији и складиштењу	- води дневну документацију производње - врши требовање сировина, помоћних сировина и амбалаже - врши требовање лабораторијског прибора и реагенаса - задужује складишта за готове производе - води евиденцију рада - води евиденцију извршених анализа - припрема извештаје о квалитету сировина, помоћних сировина, полупроизвода, готових производа и амбалаже - користи рачунар	
чува здравље и околину при прехрамбеној и биотехнолошкој производњи	- објасни значај примене прописа из области заштите на раду, противпожарне заштите, заштите животне средине и санитарних прописа - објасни изворе и начине загађења животне средине као последице сваког појединачног технолошког процеса производње	- примени средства за личну и колективну заштиту на раду у лабораторији и погонима за производњу - одложи отпад настао у процесу производње на прописан начин	

Ове мултифункционалне способности ће бити резултат:

- флексибилне и на квалитет ученичких постигнућа усмерене школске организације;
- заједничког рада наставника и ученика у свим предметима и модулима;
- примене стратегија, метода и техника активног учења и усвајања знања и вештина у настави.